

Nr 55.

Ankom till Riksdagens kansli den 12 april 1910 kl. 12 m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående ny aflöningsstat för statens landtbruksingenjörer, extra landtbruksingenjörer och landtbruksstipendiater.

(1:a A.)

I en till Riksdagen den 4 mars 1910 aflåten, till jordbruksutskottets förberedande behandling hänvisad proposition, nr 98, har Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag föreslagit Riksdagen att

dels godkänna följande förslag till aflöningsstat för statens landtbruksingenjörer, extra landtbruksingenjörer och landtbruksstipendiater att gälla från och med den 1 januari 1911:

	K r o n o r.					
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-till-lägg.	Arfvoden.	Summa.	
1 landtbruksingenjör i Stockholms län	3,000	500	400	—	3,900	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med ytterligare 500 kronor.
1 landtbruksingenjör	3,000	500	—	—	3,500	
20 landtbruksingenjörer ...	60,000	10,000	—	—	70,000	
1 extra landtbruksingenjör	—	—	—	3,000	3,000	
2 extra landtbruksingenjörer	—	—	—	6,000	6,000	
1 landtbruksstipendiat	—	—	—	1,800	1,800	
2 landtbruksstipendiater	—	—	—	3,600	3,600	
Summa	—	—	—	—	91,800	

Anm. 1. Ortstillägget för landtbruksingenjören i Stockholms län utgår endast, för så vidt landtbruksingenjörens stationeringsort utgör Stockholms stad.

2. För landtbruksingenjör skall högsta pensionsunderlaget utgöra 4,000 kronor.

Bih. till Riksd. Prot. 1910. 8 Saml. 23 Häft. (Nr 55.)

dels godkänna följande allmänna villkor och bestämmelser för åtnjutande af de i staten för landtbruksingenjörer upptagna aflöningsförmåner nämligen:

att landtbruksingenjör skall vara underkastad såväl den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet, jämväl utom eget distrikt, eller jämkning i åligganden som ock den reglering af tjänstgöringsområde, som kan varda föreskrifven, vare sig vid en möjligen inträdande förändrad organisation af landtbruksingenjörskåren eller eljest, samt i sådant hänseende särskildt vara pliktig att med bibehållande af den lön han innehar fullgöra de nya eller förändrade tjänstegöromål, som efter en dylik omorganisation kunna varda honom ålagda;

att med landtbruksingenjörstjänst icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat;

att med landtbruksingenjörstjänst ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroy försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, såframt ej landtbruksstyrelsen uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen såsom landtbruksingenjör, finner uppdraget eller befattningen kunna få tillsvidade mottagas och bibehållas;

att de med landtbruksingenjörsbefattning förenade tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattningens innehafvare verkligen tjänstgjort, men för den tid, han varit befriad från tjänstgöring, skola utgå till den, som uppehållit befattningen;

att landtbruksingenjör, som åtnjuter tjänstledighet, skall till vikarien afstå det arfvode enligt taxa, hvilket belöper å de af vikarien verkställda tjänstgöromål;

att den, som af sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägg, där sådant utgår, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos Riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning afstånges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar och arfvode enligt taxa, hvarom nyss är stadgadt, afstå så mycket af lönen eller ortstillägget, som erfordras för befattningens uppehållande eller eljest pröfvas skäligt;

att aflöning ej må utgå till tjänstinnehafvare för tid, hvarunder han afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänstinnehafvare varder afstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke pröfvas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej landtbruksstyrelsen finner skäligt låta honom uppbära något däraf;

att beträffande förhöjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af landtbruksingenjörstjänst tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehafvaren under mer än fyra femtedelar af den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med godt vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, för andra förhöjningen efter ytterligare fem år, på samma villkor, och för tredje förhöjningen efter än ytterligare fem år, likaledes på enahanda villkor, under iakttagande, hvad hvar och en af omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd; börande löntagare därvid tillgodoräknas den tid, som före den nya aflöningsstatens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till befattningen;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af löneförhöjning, redan uppnått den lefnads- och tjänsteålder, som berättigar honom till pension, icke må tillträda samma förhöjning;

att vid afgang från tjänsten till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall själfva lönen äfvensom ortstillägg utgå till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att från tjänsten afgå äfvensom i fråga om rätt till pension skall gälla hvad i särskild lag angående civila tjänstinnehafvares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvidt angår innehafvare af befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgad; samt

att den, som tillträder den nya aflöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, omreglering af extra inkomster, som kunna åtfölja landtbruksingenjörsbefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

dels förklara ej mindre att en hvar, som med eller efter ingången af år 1911 tillträder landtbruksingenjörsbefattning, skall vara pliktig att underkasta sig ofvanberörda villkor och bestämmelser, än äfven att de förutvarande innehafvare af landtbruksingenjörsbefattningar, hvilka

icke före viss af Kungl. Maj:t bestämd dag anmäla, att de vilja underkasta sig den nya aflöningsstaten samt nämnda villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem dittills tillkommande aflöningsförmåner äfvensom, i den mån ej annat föränledes af bestämmelserna i förenämnda lag, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem;

dels ock vid godkännande af förenämnda stat höja det under nionde hufvudtiteln upptagna ordinarie anslaget till landtbruksingenjörer och deras biträden, nu 54,500 kronor, med 37,300 kronor eller till 91,800 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet att hänvisa till det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet.

Utskottet.

Den aflöning, statens landtbruksingenjörer för närvarande åtnjuta, utgår dels af statsmedel med ett bestämdt belopp af 2,000 kronor med tre ålderstillägg å 500 kronor hvardera efter respektive 5, 10 och 15 år, dels ock i form af särskild ersättning enligt fastställd taxa för verkställda förrättningar af dem, som anlitat landtbruksingenjörens biträde. Dessutom tillkommer landtbruksingenjörerna, i likhet med andra befattningshafvare i oreglerade verk och stater, extra lönetillägg, som för de förras vidkommande utgår med belopp, växlande mellan 240 och 420 kronor, beroende på i hvad mån vederbörande äger uppbära ålderstillägg. I afseende å ersättningen för förrättningar, hvilken efter förrättningens art utgår efter olika taxa, gäller i afsevärd omfattning de i fråga om arfvode för landtmäteriförrättningar stadgade bestämmelser. I sammanhang med genomförandet under nästlidna år af omorganisation af och lönereglering för landtmäteristaten i orterna har numera utfärdats ny landtmäteritaxa, hvaruti arfvodena för landtmäteriförrättningarna nedsetts betydligt. Denna taxenedsättning har naturligen också drabbat landtbruksingenjörerna. Enligt uppgift i statsrådsprotokollet lär den minskning i inkomster, som däraf förorsakas dem uppgå till i medeltal omkring 1,200 kronor. Emot den föreslagna höjningen med 1,500 kronor af landtbruksingenjörernas fasta aflöning står alltså dels borttagandet af det extra lönetillägget dels ock nyssnämnda minskning af deras inkomster af förrättningar, hvartill ytterligare kommer, att ifrågasvarande befattningshafvare, som enligt gällande bestämmelser åtnjuta pension utan att själfva bidra till sin pensionering, enligt den nya staten skulle få vidkännas afdrag å lönen i form af pensionsafgifter. Den förbättring i landtbruksingenjörernas aflöningsvillkor, som det

föreliggande lönerregleringsförslaget innebär, ligger således ej i en ökning af deras inkomster, utan uteslutande i en jämkning mellan de båda hufvudlagen af deras aflöning, så att en större del därpå än tillförne blifver undandragen den osäkerhet, som följer af växlande tillgång på förrättningar, äfvensom i möjligheten att erhålla högre pension än för närvarande. Utskottet har därför med hänsyn till landtbruksingenjörernas kräfvande och för jordbruksnäringen så betydelsefulla verksamhet icke kunnat annat än finna det öfverensstämmande med billighet och rättvisa, att nämnda befattningshafvare erhålla sina aflöningsförhållanden reglerade i enlighet med den föreslagna staten. Samma uppfattning hyser utskottet jämväl beträffande det föreliggande förslaget i hvad det afser de extra landtbruksingenjörerna, i fråga om hvilka delvis gäller hvad ofvan sagts angående landtbruksingenjörerna, samt landtbruksstipendiaterna.

Den ifrågasatta uppdelningen af landtbruksingenjörernas bestämda aflöning i lön och tjänstgöringspenningar har utskottet, i likhet med departementschefen, funnit lämplig. Jämväl har utskottet ansett sig böra tillstyrka hvad i statförslaget intagits beträffande ortstillägg för landtbruksingenjören i Stockholms län samt angående ålderstillägg och pensionsunderlag för landtbruksingenjörer.

De allmänna villkor och bestämmelser, som föreslagits för åtnjutande af de i staten för landtbruksingenjörer upptagna aflöningsförmåner, har utskottet funnit i tillämpliga delar öfverensstämmande med hvad vid de närmaste åren företagna lönerregleringar i allmänhet i sådant afseende stadgats och jämväl i öfrigt lämpliga, hvarför utskottet ej tvekar att tillstyrka, att desamma varda af Riksdagen fastställda. Emellertid har utskottet ansett sig böra föreslå en redaktionell ändring i första stycket af nämnda villkor och bestämmelser. Däri stadgas nämligen, att landtbruksingenjör under vissa förutsättningar skall vara pliktig att med bibehållande af den »lön» han innehar fullgöra nya eller förändrade göromål. Då med lön i detta sammanhang otvifvelaktigt torde afses ej endast lönen i egentlig mening, utan öfver hufvud taget den aflöning han äger åtnjuta enligt staten, således jämväl tjänstgöringspenningar, men den föreslagna formuleringen synes kunna lämna rum för olika tolkningar af stadgandet i fråga, torde detsamma böra erhålla den affattning, utskottet här nedan angifver.

Den föreslagna aflöningsstaten slutar å ett belopp af 91,800 kronor. Därest densamma varder af Riksdagen antagen, torde såsom en följd härpå det nuvarande anslaget till landtbruksingenjörer och deras biträden, 54,500 kronor, ökas med 37,300 kronor.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt får utskottet hemställa,

att Riksdagen må

a) godkänna följande aflöningsstat för statens landbruksingenjörer, extra landbruksingenjörer och landbruksstipendiater att gälla från och med den 1 januari 1911:

	K r o n o r.					
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Ortstilllägg.	Arfvoden.	Summa.	
1 landbruksingenjör i Stockholms län	3,000	500	400	—	3,900	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med ytterligare 500 kronor.
1 landbruksingenjör	3,000	500	—	—	3,500	
20 landbruksingenjörer	60,000	10,000	—	—	70,000	
1 extra landbruksingenjör	—	—	—	3,000	3,000	
2 extra landbruksingenjörer	—	—	—	6,000	6,000	
1 landbruksstipendiat	—	—	—	1,800	1,800	
2 landbruksstipendiater	—	—	—	3,600	3,600	
Summa	—	—	—	—	91,800	

Anm. 1. Ortstillägget för landbruksingenjören i Stockholms län utgår endast, för så vidt landbruksingenjörens stationeringsort utgör Stockholms stad.

2. För landbruksingenjör skall högsta pensionsunderlaget utgöra 4,000 kronor.

b) godkänna följande allmänna villkor och bestämmelser för åtnjutande af de i staten för landbruksingenjörer upptagna aflöningsförmåner, nämligen:

att landbruksingenjör skall vara underkastad såväl den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet, jämväl utom eget distrikt, eller jämkning i åligganden som ock den reglering af tjänstgöringsområde, som kan varda föreskrifven, vare sig vid en möjligen inträdande förändrad organisation af landbruksingenjörskåren eller eljest, samt i sådant hänseende särskildt vara pliktig att med bibehållande af den aflöning, som enligt staten tillkommer honom, fullgöra de nya eller förändrade

tjänstegöromål, som efter en dylik omorganisation kunna varda honom ålagda;

att med landtbruksingenjörstjänst icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat;

att med landtbruksingenjörstjänst ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, såframt ej landtbruksstyrelsen uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen såsom landtbruksingenjör, finner uppdraget eller befattningen kunna få tills vidare mottagas och bibehållas;

att de med landtbruksingenjörsbefattning för- enade tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattningens innehafvare verkligen tjänstgjort, men för den tid, han varit befriad från tjänstgöring, skola utgå till den, som uppehållit befattningen;

att landtbruksingenjör, som åtnjuter tjänstledighet, skall till vikarien afstå det arfvode enligt taxa, hvilket belöper å de af vikarien verkställda tjänstegöromål;

att den, som af sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägg, där sådant utgår, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos Riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning afstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar och arfvode enligt taxa, hvarom nyss är stadgadt, afstå så mycket af lönen eller ortstillägget, som erfordras för befattningens uppehållande eller eljest pröfvas skäligt;

att aflöning ej må utgå till tjänstinnehafvare

för tid, hvarunder han afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänstinnehafvare varder afstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke pröfvas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej landbruksstyrelsen finner skäligt låta honom uppbära något däraf;

att beträffande förhöjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af landbruksingenjörstjänst tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehafvaren under mer än fyra femtedelar af den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med godt vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, för andra förhöjningen efter ytterligare fem år, på samma villkor, och för tredje förhöjningen efter än ytterligare fem år, likaledes på enahanda villkor, under iakttagande, hvad hvar och en af omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd; börande löntagare därvid tillgodoräknas den tid, som före den nya aflöningsstatens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till befattningen;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af löneförhöjning, redan uppnått den lefnads- och tjänsteålder, som berättigar honom till pension, icke må tillträda samma förhöjning;

att vid afgang från tjänsten till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall själfva lönen äfvensom ortstillägg utgå till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att från tjänsten afgå äfvensom i fråga om rätt till pension skall gälla hvad i särskild lag angående civila tjänstinnehafvares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvidt angår innehafvare af befattning,

som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgadt; samt

att den, som tillträder den nya aflöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, omreglering af extra inkomster, som kunna åtfölja landtbruksingenjörsbefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

c) förklara

ej mindre att en hvar, som med eller efter ingången af år 1911 tillträder landtbruksingenjörsbefattning, skall vara pliktig att underkasta sig ofvanberörda villkor och bestämmelser,

än äfven att de förutvarande innehafvare af landtbruksingenjörsbefattningar, hvilka icke före viss af Kungl. Maj:t bestämd dag anmäla, att de vilja underkasta sig den nya aflöningsstaten samt nämnda villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem dittills tillkommande aflöningsförmåner äfvensom, i den mån ej annat föranledes af bestämmelserna i förenämnda g, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem; samt

d) i riksstaten under nionde hufvudtiteln uppföra anslaget till landtbruksingenjörer och deras biträden, nu 54,500 kronor, med ett med 37,300 kronor till 91,800 kronor förhöjdt belopp.

Stockholm den 12 april 1910.

På jordbruksutskottets vägnar:

THEODOR ODELBERG.